

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**



Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Екскурсологія

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Освітня програма «Туризмознавство»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № __ від “__” _____ 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

| 1. Загальна інформація | |
|---|--|
| Назва дисципліни | Екскурсологія |
| Викладач (-і) | Гуменюк Галина Михайлівна, доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства; |
| Контактний телефон викладача | +380990233246 |
| Е-mail викладача | Гуменюк Галина Михайлівна – halina.gumenik@pnu.edu.ua; |
| Формат дисципліни | очний/заочний |
| Обсяг дисципліни | 3 кредити ECTS, 90 год. |
| Посилання на сайт дистанційного навчання | https://d-learn.pnu.edu.ua/ https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/a5ed78f11c724f5221df |
| Консультації | Консультації проводять відповідно до графіку консультацій сайту кафедри. Також можливі он-лайн консультації через Skype, Viber або подібні ресурси |
| 2. Анотація до навчальної дисципліни | |
| <p>Предметом вивчення дисципліни є теоретико-методологічні засади екскурсійної справи, методичні, психологічні й педагогічні аспекти організації і здійснення екскурсійної роботи.</p> <p>Курс спрямований на вивчення особливостей розвитку теоретико - методологічних та організаційно - правових засад екскурсійної діяльності, особливостей підприємництва у сфері екскурсійних послуг. Зокрема, технології проектування екскурсійних послуг, методики та техніки проведення екскурсій, особливостей професійної майстерності екскурсологів, оцінки якості екскурсійних послуг.</p> | |
| 3. Мета та цілі навчальної дисципліни | |

Мета дисципліни «Екскурсологія» полягає у формуванні системи теоретичних знань про екскурсологію, шляхи її розвитку, формування компетенцій та набуття практичного досвіду у сфері екскурсійної роботи, розробка шляхів розвитку екскурсології.

Основними цілями дисципліни є:

- ознайомлення з основними поняттями та дефініціями екскурсології;
- наукове осмислення екскурсології як феномена світоглядної культури людини;
- забезпечення наукового підходу до практичних форм і методів;
- впровадження екскурсійної діяльності суб'єктами туристичного обслуговування;
- вивчення, узагальнення та впровадження досвіду екскурсійної справи зарубіжних країн;
- необхідність науково-практичного прогнозування шляхів розвитку екскурсійної справи в складовій туристичного продукту.

По завершенні курсу студент повинен:

знати:

- історію екскурсійної справи;
- основні поняття та терміни екскурсійної теорії;
- методику підготовки екскурсій та її методичне забезпечення;
- техніку проведення екскурсій;
- особливості проведення різних видів екскурсій;
- організацію екскурсійної роботи в туристсько-екскурсійних організаціях;
- професійну майстерність екскурсовода;

вміти

- оперувати основними поняттями з екскурсології;
- проектувати процес обслуговування туристів;
- застосовувати окремі методичні прийоми ведення екскурсії;
- застосовувати техніку ведення екскурсії;
- аналізувати потреби групи екскурсантів і використовувати необхідні форми роботи з ними;
- самостійно підготувати екскурсію і комплект документів до неї;

4. Програмні компетентності та результати навчання

Складові професійної компетентності:

- здатність і готовність спрямувати дії на розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у сфері туризму
- здатність і готовність здійснювати перевірку достовірності фактів; ; інформаційних повідомлень та адекватності моделей сучасного стану та розвитку і туристичної сфери
- здатність розуміти туристичні процеси і впливати на них;
- здатність використовувати в професійній діяльності усне та писемне мовлення державною та іноземними мовами.

Результати навчання:

- організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.
- проявляти професійну толерантність до етичних принципів.
- відстоювати свої погляди в розв'язанні професійних завдань.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год.

| Вид заняття | Загальна кількість годин |
|-------------|--------------------------|
| лекції | 12 |

| | | | |
|--|-----------------------------|--|---|
| семінарські заняття / практичні / лабораторні | | 18 | |
| самостійна робота | | 60 | |
| Ознаки курсу | | | |
| Семестр | Спеціальність | Курс (рік навчання) | Нормативний / вибірковий |
| 2 | 242 «Туризм і рекреація» | 1 | Вибіркова (цикл загальної підготовки) |
| Тематика навчальної дисципліни | | | |
| Тема | | кількість год. | |
| | | лекції | заняття сам. роб |
| Тема 1 Теоретико-методологічні засади екскурсійного обслуговування. | | 2 | 2 8 |
| Тема 2. Педагогічне забезпечення екскурсійної діяльності. | | 2 | 2 8 |
| Тема 3. Психологічні та логічні засади екскурсійної діяльності. | | 2 | 2 10 |
| Тема 4. Методичне забезпечення екскурсійної діяльності. | | 2 | 4 8 |
| Тема 5. Організаційно-технологічне забезпечення екскурсійної діяльності.. | | 0 | 4 8 |
| Тема 6. Шляхи вдосконалення екскурсійної методики | | 0 | 2 8 |
| Тема 7. Особистість і професійна майстерність екскурсовода | | 2 | 2 10 |
| ЗАГ.: | | 12 | 18 60 |
| 6. Система оцінювання навчальної дисципліни | | | |
| Загальна оцінювання курсу | система | <p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (підсумкова контрольна робота). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FХ, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 40%).</p> | |

| | |
|--|--|
| | Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі письмової контрольної роботи. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 30 балів. |
| Вимоги до письмової роботи | Письмова робота включає 3 блоки завдань за тематикою курсу. Студенти денної форми навчання завершують її виконання і здають на 9-му занятті практичного курсу. Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді. |
| Практичні заняття | Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються. |
| Умови допуску до підсумкового контролю | Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами. |
| 7. Політика навчальної дисципліни | |
| Академічна доброчесність | Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf). |
| Відвідування занять | Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях. |
| Неформальна освіта | Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: <ul style="list-style-type: none"> • Базова психологічна допомога в умовах війни. https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ВРА101+2022_T2 • Освітні інструменти критичного мислення. https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+СТФТ102+2018_T3/home. • Навчання та розвиток персоналу. https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/hr-personnel-training/ |
| 8. Рекомендована література | |
| Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. | |
| 1. Гуменюк Г.М. Екскурсологія. Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ. 2018. 82с. | |

2. Екскурсологія : підручник. За заг. ред. доктора юридичних наук, професора, В.О. Негодченка. Київ : Каравела, 2023. 370 с.
3. Коваленко О., Єрьоменко А. Особливості формування ділової культури в процесі фахової підготовки майбутніх гідів-екскурсоводів. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2021. Вип. 1. С. 66-71.
4. Кононова Л. Ю. Екскурсія як освідчення і виклик. *Мистецтво та освіта*. 2021. № 1. С. 58-61.
5. Лисюк Т. В, Терещук О. С., Дмитрук О. О. Екскурсійне обслуговування у структурі туристичного продукту. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 28(1). С. 175-178.
6. Міненко А. О., Скорик Т. В., Ананьєва А. В. Роль спостережень та екскурсій в реалізації компетентнісного підходу організації освітнього процесу в початковій школі. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки*. 2019. Вип. 4. С. 88-94.
7. Москаленко М. П., Міронець Л. П., Вакал А. П., Торяник В. М. Застосування віртуальних екскурсій під час проведення практичних робіт у старшій школі (на прикладі місцевих природних рекреаційних ресурсів). *Інноваційна педагогіка*. 2021. Вип. 32(2). С. 109-113.
8. Поколодна М. М., Корнєєва С. Г., Коваленко Д. В. Особливості організації та проведення екскурсій для осіб з обмеженими можливостями. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2019. Вип. 10. С. 209-218.
9. Резніченко І., Пісняк В. Екскурсія як форма інклюзивного туризму для молодших школярів з особливими освітніми потребами. *Психолого-педагогічні проблеми сучасної школи*. 2020. Вип. 1(2). С. 120-126.
10. З. Савчук Н. І. Витоки учнівської екскурсійної справи в Наддніпрянській Україні (1880-ті – 1900 рр.). *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету ім. Івана Огієнка. Історичні науки*. 2019. Вип. 12. С. 155-163.
11. Савіцька О. П., Савіцька Н. В. Сучасні тренди інноваційного розвитку сфери туризму в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 9. С. 124-130.
12. Феленчук Ю.Б. Екскурсологіяж. Для студенті спеціальності 242 «Туризм». Львів 2018. 85с.
13. Торяник В.М., Хрідочкін А.В., Джинджоян В.В. Екскурсологія. Підручник. Дніпро 2022. 370 с.

Гуменюк Галина Михайлівна, доцент кафедри туризмознавства і краєзнавства